

Лектор навчальної дисципліни

Контактна інформація лектора (e-mail)

URL ЕНК на навчальному порталі НУБІП України

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ФІЛОСОФІЯ»

Ступінь вищої освіти - Бакалавр
Спеціальність: 081- «Право»
Освітня програма: Право
Рік навчання: 2, семестр 4
Форма здобуття вищої освіти: денна
Кількість кредитів ЄКТС: 4
Мова викладання – українська

Лаута Олена Дмитрівна, кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри філософії та міжнародної комунікації

Кафедра філософії та міжнародної комунікації, корпус 3,
к. 125, тел.: 527 81 50
elena.lauta@nubip.edu.ua

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=3914>

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Філософія є квінтесенцією духовної культури людства, концентрованим виразом найбільш суттєвих її надбань, проте, передусім – своєрідною «школою мислення», яка дозволяє розширити обрії власного світобачення. Спираючись на загальнолюдський досвід, філософія шукає відповіді на «вічні» питання: що є людина, що вона може знати, що вона повинна робити та на що може сподіватися. Однак, головна цінність філософії не у знайдених відповідях на ці та інші споконвічні запитання, а в самій їх постановці та осмисленні. Кожне покоління філософів робить свій внесок у скарбницю філософського досвіду, що дозволяє людям конкретної епохи вдосконалювати знання про світ і поглиблювати розуміння загальнолюдських цінностей, вирішувати проблему буття світу та буття у світі, знаходити світоглядні орієнтири, а також визначати спосіб власного існування та форми його здійснення. Загальною методичною вимогою вивчення філософії є вироблення особистого, духовно-практичного відношення здобувачів вищої освіти до її проблем на основі критичного осмислення навчальної і наукової літератури. У представленому курсі реалізується раціональне поєднання загальноосвітнього та професійного навчання здобувачів вищої освіти, максимальне наближення навчального матеріалу до специфіки юридичної діяльності. Предметом вивчення навчальної дисципліни «Філософія» є співвідношення «людина-світ», сутність та найзагальніші підстави світу, можливості та межі пізнання. Метою викладання навчальної дисципліни «Філософія» є ознайомлення здобувачів вищої освіти з основними філософськими ідеями та концепціями, формування у здобувачів вищої освіти стійкої життєвої позиції, забезпечення гармонійного розвитку особистості майбутнього юриста.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Філософія» є: ознайомлення здобувачів вищої освіти з досягненнями світової та вітчизняної філософської думки, творчістю та особистостями видатних мислителів давнини і сучасності, основними філософськими школами та напрямками у їх історичному розвитку, філософською термінологією; розширення кола знань про людину, природу, суспільство, культуру, цивілізацію, простір і час, основні закономірності руху та розвитку, рівні, види та історичні типи світогляду, свідомість та її структуру; ознайомлення з основами теорії пізнання, філософською методологією та методологією наукових досліджень, колом проблем філософської аксіології та антропології; підвищення культурно-освітнього рівня, ерудиції та загальної культури мислення шляхом демонстрації концепцій світобудови та множини підходів до визначення сутності буття та місця людини в ньому, розгляду різних космологічних та космогонічних теорій, визначення характерних рис основних соціокультурних парадигм тощо; закріплення навичок аналітичного мислення, розвиток вміння висловлювати та аргументувати власні думки, міркувати послідовно та логічно правильно, вести діалог і полеміку; світоглядна підготовка, яка передбачає не лише передачу знань, але й формування філософського світосприйняття, гуманістичних ціннісних настанов та орієнтацій, ідеалів добра та справедливості, а також національної самосвідомості.

Компетентності навчальної дисципліни:

інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної правничої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування правових доктрин, принципів і правових інститутів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 8. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 9. Здатність працювати в команді.

ЗК 10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК 11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 12. Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.

ЗК 13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій,

використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 14. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК 15. Прагнення до збереження навколишнього середовища

фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

СК 1. Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.

СК 2. Здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему.

СК 3. Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи

СК 11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

СК 16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

Програмні результати навчання навчальної дисципліни:

РН 2. Знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини.

РН 5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.

РН 6. Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Години (лекції/сем/сам.)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
Модуль 1. ІСТОРІЯ СВІТОВОЇ ФІЛОСОФІЇ				
Тема 1. Сутність філософії. Сучасне світорозуміння як основа життєвої активності	2/2/4	Знати базові філософські поняття. Вміти визначати власний світогляд. Аналізувати етапи формування світогляду. Розуміти особливості різних типів світогляду. Розрізнити індивідуальний та колективний, буденний та теоретичний світогляди. Застосовувати набуті знання до аналізу сучасного суспільства, здійснювати рефлексію.	Бесіда на теми: світогляд, <u>свідомість</u> , <u>мислення</u> , людина. Опрацювати теоретичний матеріал з теми й питання плану семінарського заняття № 1, підготувати доповідь та завантажити роботу на курс. Написання Тесту № 1	9 балів 5 балів
Тема 2. Філософія Давнього світу. Індія, Китай, Греція	2/2/4	Знати світові історико-філософські традиції. Аналізувати та розрізнити особливості східної та західної філософії. Розуміти специфіку формування кожної із парадигм зародження філософії.	Опрацювати теоретичний матеріал з теми й питання плану семінарського заняття №2, підготувати доповідь та завантажити роботу на курс. Написання Тесту № 2	8 балів 5 балів
Тема 3. Філософія Середньовіччя та Відродження	2/2/4	Знати особливості існування середньовічної та ренесансної філософії Вміти виділяти характерні риси кожної з них Аналізувати культурні впливи на особливості формування певного типу філософування Розуміти зв'язок між культурною традицією та стилем	Опрацювати теоретичний матеріал з теми й питання плану семінарського заняття №3, підготувати доповідь та завантажити роботу на курс. Написання Тесту №3	6 балів 5 балів

		філософствування Розрізняти християнську та світську філософію Застосовувати набуті знання для критичного аналізу історичних процесів		
Тема 4. Західноєвропейська філософія 17-19 ст.	2/2/4	Знати особливості філософії Нового часу. Аналізувати історичні тенденції 17-19 ст. Розуміти логіку становлення та розвитку наукового знання. Розрізняти методи наукового пізнання даного періоду. Використовувати набуті знання для аналізу причин помилок у пізнанні	Опрацювати теоретичний матеріал з теми й питання плану семінарського заняття № 4, та підготувати доповідь та завантажити роботу на курс. Написання Тесту №4	6 балів 5 балів
Тема 5. Некласична філософія XIX-XX ст.	2/2/4	Знати особливості німецької класичної філософії Аналізувати внесок німецьких класиків для розвитку науки та філософії Розуміти сутність діалектики як вчення та як методу пізнання Розрізняти теоретичний та практичний внесок німецьких філософів у культуру Європи Знати особливості та школи неklasичної філософії. Аналізувати практичну значущість кожної із шкіл для розвитку філософії та науки. Розрізняти традиції <u>сциєнтизму</u> та <u>антисциєнтизму</u>	Опрацювати теоретичний матеріал з теми й питання плану семінарського заняття № 5, та підготувати доповідь та завантажити роботу на курс. Написання Тесту №5	6 балів 5 балів
Тема 6. Феномен української філософії	2/2/4	Знати етапи формування та представників української філософії Аналізувати зв'язок між стилем філософствування та українськими культурними традиціями Розуміти особливості української філос. думки Розрізняти ідеї видатних українських філософів Застосовувати набуті знання для з'ясування місця укр. філософії у світовій філософії.	Опрацювати теоретичний матеріал з теми й питання плану семінарського заняття № 6, підготувати доповідь та завантажити роботу на курс. Написання Тесту № 6 Виконання модульної контрольної роботи 1.	5 балів 5 балів 30 балів
Модуль 2. ОНТОЛОГІЯ. ГНОСЕОЛОГІЯ				
Тема 7. Онтологія. Філософське вчення про буття	2/2/4	Знати основні поняття філос. вчення про буття Аналізувати зв'язок онтології та науки Розуміти зміст сучасних онтологічних проблем Розрізняти проблеми буття світу та людини	Опрацювати теоретичний матеріал з теми й питання плану семінарського заняття № 7, підготувати доповідь та завантажити роботу на курс. Написання Тесту № 7	10 балів 5 балів
Тема 8. Свідомість як філософська проблема	2/2/4	Знати основні поняття з теми Аналізувати структуру психіки та свідомості людини Розуміти логіку процесу формування людської свідомості та самосвідомості особистості Розрізняти типи свідомості Застосовувати набуті знання в особистому житті	Опрацювати теоретичний матеріал з теми й питання плану семінарського заняття № 8, підготувати доповідь та завантажити роботу на курс. Написання Тесту № 8	10 балів 5 балів
Тема 9. Теорія пізнання Специфіка пізнавальних	2/2/4	Знати основні поняття з теми Вміти визначати основні структурні	Опрацювати теоретичний матеріал з теми й питання плану	10 балів

процесів		елементи пізнання Аналізувати форми чуттєвого та раціонального пізнання, сприйняття як основну форму пізнання Розрізняти психічне відображення та його активність Розуміти психологію пізнавальних процесів	семінарського заняття № 9 підготувати доповідь та завантажити роботу на курс. Написання Тесту № 9	5 балів
Тема 10. Наукове пізнання	2/2/4	Знати основні поняття з теми Вміти визначати наукові та ненаукові методи пізнання Розрізняти загальнонаукові, філософські та специфічно наукові методи пізнання Розуміти особливості філософії психології Аналізувати основні етапи розвитку філософії психології Застосовувати набуті знання для зростання фахової майстерності	Опрацювати теоретичний матеріал з теми й питання плану семінарського заняття № 10 підготувати доповідь та завантажити роботу на курс. Написання Тесту № 10 Виконання самостійної роботи № 1. Написання есе Виконання модульної контрольної роботи 2.	10 балів 5 балів 10 балів 30 балів
Модуль 3. ФІЛОСОФІЯ ЛЮДИНИ				
Тема 11. Соціальна філософія: основні підходи до розуміння суспільства	2/2/4	Знати основні поняття з теми Вміти формулювати проблеми суспільного буття Аналізувати причини соціальних явищ Розуміти логіку здійснення суспільно-історичних процесів Розрізняти типи державної влади, моделі соціального устрою Застосовувати набуті знання для власної соціалізації та підвищення соціальної успішності	Опрацювати теоретичний матеріал з теми й питання плану семінарського заняття № 11 підготувати доповідь та завантажити роботу на курс. Написання Тесту № 11	8 балів 5 балів
Тема 12. Філософська антропология. Особистість як предмет дослідження	2/2/4	Знати основні поняття з теми Вміти описати основні філософські підходи до сутності людини Розуміти філософські проблеми антропогенезу. Аналізувати сфери буття людини Розуміти особистісний смисл як основний критерій внутрішнього світу людини Розрізняти структуру особистості Застосовувати набуті знання для власного особистісного розвитку	Опрацювати теоретичний матеріал з теми й питання плану семінарського заняття № 12 підготувати доповідь та завантажити роботу на курс. Написання Тесту № 12	8 балів: 5 балів
Тема 13. Моральний аспект людського буття	2/2/4	Знати основні поняття з теми Вміти визначати підстави та походження моралі Аналізувати теорії моралі на основі опрацювання філософських і психологічних концепцій. Розуміти сутність основних елементів моралі Застосовувати знання взаємозв'язку та взаємозалежності між етикою і психологією як у трактуванні понять, так і в дослідженні морального становлення особистості. Вміти формулювати базові цінності буття та буття людини	Опрацювати теоретичний матеріал з теми й питання плану семінарського заняття № 13 підготувати доповідь та завантажити роботу на курс. Написання Тесту № 13	8 балів 5 балів
Тема 14. Аксиологія: філософська теорія цінностей	2/2/4	Знати основні поняття з теми Вміти визначати підстави та походження цінностей Вміти формулювати базові цінності буття та буття людини	Опрацювати теоретичний матеріал з теми й питання плану семінарського заняття № 14 підготувати доповідь та завантажити роботу на курс.	6 балів 5 балів

		Аналізувати сучасні аксіологічні проблеми Розуміти цінність буття у цілому та буття людини зокрема Розрізняти сучасні аксіологічні принципи Застосовувати знання сучасних аксіологічних цінностей у власному житті	Написання Тесту № 14	
Тема 15. Філософські проблеми права	2/2/4	Знати основні поняття з теми Вміти визначати місце філософії права у системі філософії і дати уявлення про філософію права як галузь філософського знання, її специфіку та місце у загальній структурі філософії. Виявити світоглядно-методологічні джерела сучасних доктрин праворозуміння, визначити їх різновиди, розкрити зміст рівнів правової реальності та основних елементів ідеї права. Розглянути зміст предмету філософії права, характеристики основних типів праворозуміння. Розкрити структуру правової реальності та основні складові ідеї права. Визначити поняття та розкрити природу права як феномену в широкому соціальному та культурному контексті. Усвідомити місце права в культурно-цивілізаційному процесі, значення філософії права як правового світогляду та методологічної основи професійної діяльності юристів і правоохоронців. Застосовувати набуті знання для зростання фахової майстерності	Опрацювати теоретичний матеріал з теми й питання плану семінарського заняття № 15 підготувати доповідь та завантажити роботу на курс.	5 балів
			Написання Тесту № 15	10 балів:
			Виконання самостійної роботи № 2. Написання есе	30 балів
			Виконання модульної контрольної роботи 3.	
Всього за семестр				70
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Наукові роботи студентів, реферативні повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із директором ННІ)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Рейтинг здобувачів вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	Екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

- Губерський Л., Андрущенко В., Михальченко М. Культура. Ідеологія. Особистість: Методолого-світоглядний аналіз. К.: Знання України, 2022. -580 с.

2. Кримський С. Б., Павленко Ю. В. Цивілізаційний розвиток людства. Київ : Фенікс, 2019. 316 с.
3. Костенко Н.В. Цінності та символи масової комунікації / Н.В. Костенко. – К.: Наукова думка, 2021. – 132 с.
4. Лауга О.Д. Руйнація національної ідентичності українського народу з боку росії: філософський вимір: Збірник матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф. «Відносини між Україною і НАТО на сучасному етапі: досягнення та виклики. Київ, 2 червня 2022. С. 209-211.
5. Лауга О.Д. Диверсифікація мовнокультурної парадигми у філософському вимірі сучасності: Науковий журнал «Гуманітарні студії: педагогіка, психологія, філософія», Том 14, № 3, 2023.
6. Лауга О.Д. Роль дискурсу медіа у висвітленні військових конфліктів: Науковий журнал «Гуманітарні студії: педагогіка, психологія, філософія», Том 14, № 4, 2023.
7. Філософія: терміни і поняття: Навчальний енциклопедичний словник. Під редакцією В.Л. Петрушенка. Львів: «Новий Світ-2000», 2020. 506 с.
8. Предмет і проблематика філософії / за заг. ред М.А. Скринника, З.Е. Скринник. – Львів, 2021. – С. 336-338.
9. Філософія. Бичко І., Табачковський В., Бичко А., Ярошовець В. К.: Либідь, 2019.
10. Фюрст М., Тринкс Ю. Філософія. Вид-во Дух і літера, 2023.